

Trichocentrum splendidum (A.Rich. ex Duch.) M.W.Chase & N.H.Williams

Synoniem: *Oncidium splendidum* A. Rich. ex Ducharte

Splendidum betekent: die schitterende, de prachtige. Een (verouderde) synoniem van deze orchidee is: *Oncidium tigrinum* LaLl. & Lex. var. *splendidum* Hk.f.

Naamgeving

In 1862 beschreef Ducharte de plant in J. Soc. Imp. Hort. De beschrijving was gebaseerd op een door Merment in 1852 in Guatemala gevonden plant die door Achillé Richard in zijn herbarium was opgenomen.

Verspreiding

Deze orchidee is in Nicaragua op een hoogte tussen 825 en 850 m in grote getale op rotsen gevonden; in Honduras is de plant op rotsen langs een rivier gevonden. In Costa Rica destijds in grote hoeveelheden tussen het gras op de savanne. *Oncidium splendidum* groeit in de periodiek droge tropische gordel (savanne-landschap) met droge winters en natte zomers. De maximale dagtemperaturen liggen tussen 25 EC in de winter en 30 EC in de (vroeg) zomer. *Oncidium splendidum* is afkomstig uit Costa Rica, Nicaragua, Honduras en Guatemala(?). Gezien de groeiplaats in de natuur is de plant geen epifyt; eerder een lithofyt. Dat de plant op sterk door de zon beschenen plaatsen groeit, blijkt duidelijk uit de dikke vlezige bladeren.

Foto T. Mulder-Roelfsema
Oncidium splendidum

Beschrijving

De pseudobulben zijn ongeveer 7 bij 4 cm groot en 1,2 cm dik; de kleur van bulben is olijfgroen. Oudere bulben zijn in de lengterichting gegroefd. De bulben hebben een ovale doorsnede met spitse randen. De bladeren zijn 15 a 30 cm lang; ca. 4 cm breed en V-vormig; oudere bladeren zijn meer opgevouwen, soms bijna geheel samengevouwen. De bladeren zijn dik vlezig en hebben een tamelijk ruw oppervlak. Per bulbe komt één blad voor. De bloemstengel kan tot 90 cm lang worden en ontspruit aan de basis van de pseudobulbe. De bloemstengel groeit vrij snel: tot enkele cm's per dag. Afhankelijk van het aantal bloemen, is de stengel al dan niet vertakt. Op de stengel komen 10 à 20 vrij grote bloemen voor: afmeting bloem 5 bij 3,2 cm. De sepalen en petalen zijn citroengeel van kleur en voorzien van bruinrode vlekken. De sepalen zijn ca. 2 cm lang en 2 cm breed. De petalen zijn iets langer en iets smaller dan de sepalen en zijn wat getordeerd. De lip is groot, ca. 3 bij 4 cm, en heeft een zeer opvallende gele kleur. De sterk uitwaaiende lip is enigszins gegolfd. De zijlappen aan de basis van de lip zijn naar achter omgebogen en voorzien van roodbruine naar rood neigende vlekken. Langs de middennerf van de lip bij de basis komen twee evenwijdig witte omhoog gerichte uitstulpingen voor; op de middennerf (wat verder verwijderd van de basis) wordt eveneens zo'n uitstulping gevonden, die ook wit is. De toppen van deze drie uitstulpingen zijn ietwat rood-roodbruin gekleurd. De nogal vlezige zuil, die bijna 1 cm lang is, is

aan beide zijden voorzien van witte holle vleugels, die op de randen iets rose zijn aangelopen. Opvallend is de bijna 2 cm grote anthere (helmknop), waaronder de 2 geeloranje polliniën verscholen gaan.

Kultuur

De plant laat zich goed in een gematigd-warme kas kweken op een plaats met veel licht. Pas op met verbranding van de dikke bladeren tijdens de zomer. De plant krijgt voldoende licht als de bladeren in lichte mate een wat roodachtige kleur aannemen. Een relatieve luchtvochtigheid van 70 á 80% is wenselijk. Een verschil in temperatuur tussen dag en nacht hoeft, gezien zijn oorspronkelijke standplaats, niet zo groot te zijn. In de winter wordt een daling van de temperatuur 's nachts tot 15 EC goed verdragen bij een dagtemperatuur van ca. 18 EC. De plant bij voorkeur in een niet te grote plastic pot kweken, het is wat warmer dan in een stenen pot. Breng wat scherven aardewerk onderin de pot om te voorkomen dat de vrij grote plant topzwaar wordt. In elk geval moet de plant in een luchtig mengsel worden geplaatst. Dit kan bijv. bestaan uit een mengsel van Osmunda, boomschors waaraan wat (gedroogde) beukenbladeren en Styromul-korrels kunnen worden toegevoegd. Aanbevolen wordt deze *Oncidium* niet te vaak te verpotten. Kweek op een blokje is zeker mogelijk, maar gezien de grootte van de plant niet zo voor de hand liggend. Uit de literatuur is een voorbeeld bekend van een plant die op een kluit Dicksonia was gezet en het daarop goed deed. In de groeiperiode gedurende de zomer kan rijkelijk water worden gegeven. Als de pseudobulbe is uitgegroeid, wordt aanmerkelijk minder water gegeven. Nadat de pseudobulbe is uitgegroeid, is een rusttijd noodzakelijk. Het verdient aanbeveling de plant tijdens de rustperiode zo nu en dan wat te nevelen. Na de bloei nog enkele weken doorgaan met de rustperiode. Let op het wegrotten van de jonge scheut als water wordt gegeven. Een wat bewuste 'verwaarlozing' van deze plant is geen slechte kweekwijze ! Regelmatig (niet meer dan één maal per maand is meer dan voldoende) bemesten tijdens de groeitijd; eerst wat stikstofrijke meststof, later met meststof die meer fosfor bevat. Gezien de eisen die de plant stelt, wordt vensterbankkweek niet aangeraden. Een tekening van de gehele plant is afgedrukt in 'Icones Plantarum Tropicarum 1984'. Deze *Oncidium* is de grootste uit de zogenaamde 'ezeloor'-groep. Deze orchidee is, zeker als de plant bloeit, nauwelijks te verwisselen met een andere orchidee; hooguit met *Oncidium ampliatum* Lindl., maar die orchidee heeft beduidend kleinere bloemen en per pseudobulbe twee meer ovale bladeren. Als aan de gewenste cultuurvoorwaarden kan worden voldaan, is deze *Oncidium* vrij makkelijk in bloei te krijgen. *Oncidium splendidum* kan worden gerekend te behoren tot die orchideeën die in de natuur nog vrij zeldzaam voorkomen. De plant is nogal gevoelig voor wolluis.

Y.D. Feikema

NOV Y.D.Feikema.